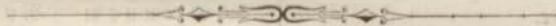

Beretning

OH

Det norske arbeiderpartis virksomhed

fra 1ste juli 1902 til 20de mai 1903.

Kristiania.

Arbeidernes Aktieftrykkeri.

1903.

Partiet har siden sidst afholdte landsmode hat en stor og glædelig fremgang. Det er en betydningsfuld kjendsgjærning, at der nu er god og frugtbar jordbund for de socialdemokratiske ideer rundt omkring i landdistrikterne og sikker paa at bevæggelsen her, naar den engang er blit kjendt, vil arbeide sig jevnt og godt fremad, kan vort parti med fortrosthing og tilfredshed se fremtiden imode.

Der er udrettet et ganske omfattende arbeide for at danne foreninger og samsamfundninger udover landet. Efter en af parti styret lagt plan foretog hr. Torgeir Braa i afvigte høst en agitationsreise i Akershus amt, hvor der væsentlig toges sigte paa dannelsen af en amtsorganisation samt udbredelsen af "Social-Demokraten". Det er ogsaa lykkes at organisere en sterkehed af dette amts foreninger, idet "Akershus amts arbeiderparti" er stiftet i tilslutning til vort parti; organisationen tæller nu 22 foreninger.

Væsentlig ved dr. Alfred Grifens ihærdige virksomhed i det nordlige Norge er "Tromsø amts arbeiderparti" dannet og indmeldt i partiet; denne organisation tæller 19 foreninger.

Ligeledes er der i Søndre Trondhjems amt under navn af "Uttrondelagens arbeiderparti" dannet amtsorganisation i tilslutning til vort parti; 10 foreninger er tilsluttet denne organisation og flere er bebudet indmeldt.

Der er siden forrige landsmode endvidere indmeldt i partiet følgende foreninger:

Sulferarbeidernes forening, Moldearbeidernes forening, luge "Fribygdens

palme", Sangforeningen "Kvad", Nydalen's mandlige arbeiderforening, Veivæsenets arbeiderforening.

Gjennem kr. o. bund. t er indmeldt: De kvindelige somarbeider- og Danske heriskernes forening, samtlige i Kristiania.

Videre er indmeldt Bakte stenh. jagforening, Sande arbeiderforening, Murerforbundets afd., Sandefjord, Hamar jern- & metalarb. jagforening, Stenhuggernes sociald. klub, Dienfiken, Hamar socialdemokratiske forening, Do arbeiderparti (4 foreninger), Aregshaldens arbeiderforening, Biterfjunds arbeiderforening. Gjennem Akershus amts arbeiderparti er følgende nye indmeldt: Næs arbeiderforening, Trogn arbeiderforening, Sti arbeiderforening, Værums arbeiderparti, Jern & metalarb. forening, Lysaker, Formernes forening, do., Lillestrøm arbeiderfamsfund, Aker arbeiderparti, Vestby arbeiderforening, Bagerfj. foren., Lillestrøm.

Gjennem Norsk arbeidsmands forbund er indmeldt følgende foreninger: Møssby arbeiderforening, Tved arbeiderforening, Stenljer og omegns arbeidsfor., Næs arb. forening, Aal-Gulsvikbanens arb. for., Ferijedalens grubarbeiderfor., Gasværkarb. forening, Ar.ania, Nordre Aurdals jernbanearb. for., Somarbeidernes fælles jagfor., Ar.ania, Tangvands arbeidsmandsforening, Trondhjems sjauerforening, Ol- og brusarbeidernes for., Bergen, Arbeidsmandenes forening, Aker, Kvindelige jernst. arbeiderfor., Ar.ania, Skofol pr. Kristiansland, Bangfund afd., Trondhjems jag, hovleri og tomtearb. for., Spigerarbeidernes for., Bollesmedenes og vassernes foren., Stofabrikarbeidernes for.,

Bergen, Bøsmo arb.m.forening, Mo arb. for., Flura arb. for., Arbeiderforeningen "Nordlyset", Hornæs veiarb. forening, Evje og Hornæs arb.m.forening, Spigerværkets arbeiderfor.ning, Strania, Arb. idsmandsforeningen "Fremad", Hardanger, Bybrugs arbeidsmandsforening, Hansjos afd., Storkjøtarenes for.n., Bergen, Donsjos afd., Eliens fabrikarbeiderforening.

En del af Arbeidsmandsforbundets foreninger, der her er anført, bestaar vel væsentlig af medlemmer, der har tilhørt tidligere afdelinger, som paa grund af oplyst med arbejde paa stedet har maattet nedlægges, og blir saaledes nogle af disse i virkeligheden kun at betragte som flyttede til et andet sted og med et andet navn.

Hjula kvindelige arbeiderforening, foreningen „Manheim“, Kristiania, samt Heggedals træarbeiderforening antages opløste. Bognsmedenes & hovslagerenes forening, Kristiania, er gaat ind i Smedenes forening.

Partiet tæller nu ialt 256 foreninger med et medlemsantal af ca. 13,500.

Ang. forslag til nye love og sidste landsmødes beslutning i den sag har partistyret hat samme under overveielse og finder i den anledning at burde udtale:

Da forsikommende landsmøde maa ofre sin største opmærksomhed paa behandlingen af spørgsmaalet angaaende partiets deltagelse i og taktik for kommende stortingsvalg, finder man det heldig nu at opta i sin helhed til behandling et saa stort og for partiet og dets organisationordning saa indgribende spørgsmaal, som forslaget til nye love indholder. Men da det har vist sig, at den lave kontingent, som nu betales til partifasjen — specielt for sællesforeninger — ikke strækker til, naar der skal udføres noget agitations- og organisationsarbejde i landdistrikterne, finder styret det paatrævet at foreslaa en mindre kontingentforholdelse foruden nogle andre maaforandringer.

I det paa forrige landsmøde frem-

bragte spørgsmaal angaaende forholdet mellem arbeidernes politiske og saglige organisation, hvilket blev oversendt partistyret til nærmere behandling, foresligger der for nærværende landsmøde forslag.

Den til partistyret oversendte henstilling om at ta spørgsmaalet om landskommunernes skattevæsen under nærmere overveielse, har styret hat sin opmærksomhed henvendt paa, og er der i den anledning nedlat en kommitte bestaaende af d'hr. Chr. Hornsrud, Torgeir Braa og Alb. Moilan.

I anledning stemmeretskampen i Sverige

afvigte vaar udsendte partistyret sammen med styret for "De forenede norske arbeiderfamsind" et opbraab med anmodning om at yde bidrag til vore svenske brodre i deres kamp for borgerrettigheder. Da imidlertid den saakaldte storsireit kort efter sluttet, er der ikke indkommet mange af de udsendte lister med tegnede beløb.

Det norske arbeiderpartis kvindeforbund,

der stiftedes i decbr. 1901, tæller nu 10 kv. sag og arbeiderforeninger med ca. 400 medlemmer (alle i Kristiania). Forbundets formaal er at søge danne og samle kv. sag og arbeiderforeninger i vort land til et forbund paa socialistisk grundlag for derigjennem at varetage sine politiske interesser; gennem forbundet er i det forløbne aar kommet flere henvendelser om foredragsholdere, og af foredrag er der afholdt ca. 50.

Demonstration for kvindestemmeretten har de sidste aar været ledet af forbundet, ligesom man har sat sig i forbindelse med udenbys kv. arbeiderforeninger for at foranstalte demonstrationer til fordel for kvindestemmeretten. Forrige aar afholdt partistyret, efter anmodning af forbundet, en række foredrag i de kv. foreninger, ligesom forbundet har lagt et ihærdigt arbejde ned for at saa disse foreninger politisk inter-

esjeret. Forbundet har behandlet, sammen med sine foreninger, fabriktillynsloven, syge- og ulykkesforsikringsloven og arbejdslovens begrænsning m. m.

Agitationen.

Der er fra partistyrets side udfoldet agitatorisk arbejde i den udstrækning partifasjens knappe midler har taalt. Men der har til styret indkommet anmodning om talere fra flere steder, hvor det desværre har været umulig at fænde nogen; saaledes fra Nordland, Tromsø og Trondhjems amter; da en saa lang og vidtstrakt rejse selvfølgelig er forbundet med adskillige omkostninger, har man været nødt til foreløbig at lade en saadan agitationsrejse i bero, men er det at haabe, at det ikke maa vare længe, inden man kunde bli istand til at faa en saadan iværksat. Foruden Braas agitationsrejse i Akershus, der helt befordret af partifasjen, samt endel af ham afholdte foredrag i Eiderdalen, er der ydet bidrag til en af H. Bernsten foretaget rejse i N. Trondhjems amt samt ydet bidrag til agitationen i Tromsø amt.

Der er paa forskjellige steder omkring i landet afholdt 155 foredrag af følgende personer:

A. Buen, Joh. Johnsen, Torgeir Braa, Olav Kringen, fru Genesbøgen, H. M. Clafsøn, fru Lynæs, C. Jepsen, C. Tøferud, Sverre Iversen, fru Margareta Strom, C. Holck, Chr. H. Knudsen, M. Sundby, H. Bernsten og Jacob Vidnes. Desuden har foreningsføreren holdt 70 foredrag; ialt er der saaledes ved partistyrets medvirken afholdt 225 foredrag. — Hertil kommer, at der af partifæller efter direkte anmodninger fra foreninger ogsaa er afholdt et stort antal foredrag. Der er ingen tvil om, at nye partiforeninger kan stiftes og bestaaende foreninger tilsluttes vort parti i ikke ringe antal, men hertil kræves agitation og til agitation — specielt i landdistrikterne — maa der midler til. Det er da ogsaa som nævnt med dette forøie, at styret nu foreslaar en liden for-

høielse af kontingenten for foreninger i landdistrikterne. Ligejom det er partistyrets mening, at det forslag — punkt 9 paa Dagsordenen — om en udligning af 50 ore pr. medlem til valgagitation, maa, om det vedtages, bli at foreta kun paa udenfor Kristiania værende foreninger og at beløbet, der indkommer, udelukkende anvendes til agitation indenfor Kristiania.

1. mai demonstrationerne.

Ved demonstrationerne var iaar det af partistyret og Den faglige landsorganisations sekretariat udarbejdede forslag til lov om begrænset arbejdstid særlig fremholdt for derved at bringe spørgsmålet frem i den aktuelle politik. Ved siden heraf fremholdtes atter krævet paa loven angaaende forenings-, forsamlings- og ytringsfrihed og krævedes specielt, at det for odelstinget foreliggende forslag til fagordningslov vedtoges. —

Ofte modtagen henvendelse opraaede efternævnte som talere paa følgende steder: Kristiania: Stortingsmændene Egede-Nissen, P. Svendsen, foreningsfører A. Pedersen og bogtr. Chr. H. Knudsen. Stemmestad: Urem. P. Nilsen. Arendal: Ewen Mattson. Larvik: Sverre Iversen. Sarpsborg: N. J. Sørensen. Spjæroen: C. Gotaas. Damar: Torgeir Braa. Horten: Otto Svendsen. Fredriksstad: Frithjof Wernefjeld. Trondhem: A. Buen og Alf. Bruaas. Drammen: C. Kringen og Gustav Briekt. Sandesjord: A. Kristensen. Aftim: N. Jøllestak. Namssø: A. Kalvaa. Lillestrøm: D. Jensen. Grorud: Carl Dien.

Der afholdtes ogsaa demonstrationer i Stavanger, Kristiansand, Hougsvund, Bergen, Villhammer, Stentjær, Narvik m. fl. steder.

17. mai.

I Kristiania arrangerede kvindeforeningerne demonstrationstog for almindelig stemmeret for kvinder, til hvilket tog, efter derom udiendt cirkulære fra partistyret, ogsaa de fleste af mændenes fag- og

arbejderforeninger sluttet sig. Paa flere steder i landet var der af partiets foreninger arrangeret eget tog, hvor der i talerne blev isærligt fremholdt kravet paa kvindestemmeretten.

Ligeledes blev der energisk protesteret mod den form odelstinget havde givet foreningsloven, hvorved den nærmest blev en tingshuslov.

Arbejde partiets talere var: Kristiania: Fru Margaretha Strom, Chr. S. Skudsen (mod "tingshusloven"). Drammen: A. Buen. Aas: Olav Stringen. Brorud: Fr. Werenskjold. Gidsvold: Magnus Nilsen. Sleemestad: N. Brurjen. Lysaker: M. Sundby.

Bernhard Hansens fond.

Til den gamle Thranterveterans underhold er siden forrige landsmøde udbetalt 300 kroner. Hansen befinder sig trods sin høje alder efter omhyggelighedens vel og er særdeles tilfreds med den pension, de organiserede arbejdere har ydet ham paa hans gamle dage.

Fondet har nu en beholdning af kr. 562.07. —

Partiorganet „Social-Demokraten“

I beretningen til forrige landsmøde udtalte partiets angaaende „Social-Demokraten“'s fremtid, at „man har under de sidste aar maattet arbejde under særdeles vanskelige forhold økonomisk; men man tror dog at kunne vinde det tidspunkt, da man ikke længer behøver at være bekymringer for bladets økonomi.“

Kaar disse ord nu gjentages, saa er det for at minde om, hvilke vanskeligheder partiets organ har haft at kæmpe med i de sidste aar. Bladets gjæld er i de senere aar stadig steget, indtil den sluttelig udgjorde omkring 80,000 kroner. Og dog kunde man i forrige beretning med fuld overbevisning slutte med de ord, som ovenfor citeret.

Der blev paa forrige landsmøde vedtaget en beslutning iaaalydende:

„Landsmødet henstiller til samtlige afdelinger i partiet inden 1. juli 1903 at indbetale til partikassen et beløb svarende til 1 krone pr. medlem. Det derved tilvebragte beløb anvendes til afvikling af „Social-Demokraten“'s gjæld. Afdelingerne kan, om de ønsker det, erholde aktier i bladet for det i henhold til ovenstaaende indbetalte beløb.“

Under 19. september forrige aar udsendte partiets cirkulære til foreningerne angaaende denne beslutning, og ved udgangen af aaret var sagen behandlet af en flertal af de partiets tilsluttede foreninger, men ikke alle, hvorfor partiets under 14. januar iaar paa ny udsendte cirkulære til de foreninger, som ikke havde behandlet sagen. Og paa dette cirkulære var de af de forskjellige foreninger garanterede beløb opsummeret med ialt 6831 kroner.

Flere og flere foreninger har derefter behandlet sagen, men endnu saa der enkelte tilbage. Der er nu ialt af de forskjellige foreninger tegnet et garantibeløb af ca. 8,300 kroner. Men det maa kunne forudsættes, at der fra de foreninger, som har garanteret bestemte beløb, vil indkomme noget mere end det garanterede, hvad der ogsaa fra enkelte foreninger er meddelt, og at man saaledes sluttelig eller inden 1. juli forstkommende vil kunne regne med tilnærmelsesvis det antagne beløb, som var 10,000 kroner. Cirkulære angaaende indbetalingen er nu udsendt.

Imidlertid har partiets organ gaaet med paa en ordning, hvorved gjælden til adv. Ludv. Meyer er overtaget af bladets forretningsfører, hr. Joh. Dorsrud, som har gjort et udlæg paa 8,700 kroner mod 5 pct. rente og kation af 5 partiskiller, nemlig N. Meyer, C. Jeppesen, Joh. Regnéll, Chr. Dorsrud og Chr. S. Skudsen. Beløbet skal tilbagebetales hr. Dorsrud efterhvert som det indkommer fra foreningerne. — Restgjælden paa denne konto ndover 10,000 kroner skal der udstedes aktier for.

Til videre afvikling af gjælden er der efter forhandlinger med trykkeriet truffet

jet saadan overenskomst, at den endelige afslutning paa gjælden til trykkeriet for erstatning ved brandstaden er sat til 4000 kroner med en rund sum. Trykkeristyret satte imidlertid som betingelse herfor, at restgjælden (1000 kroner for romanen "Samfundets forfædte", som falder paa partikasjonen, og 800 kroner for trykning af "Social-Demokraten") skulde samtidig betales. Partistyret saa sig derfor nødt til at udstede en væxel paa 1800 kroner, og de 800 fr., som falder paa bladet heraf, har man efter omstændighederne fundet at burde opføre paa bladets udgiftsbudget for kommende aar.

Sluttelig kan anføres, at Chr. H. Knudsen har erklæret sig villig til at ta aktier for sit tilgodehavende fr. 7,113.06.

Der vil vistnok i indværende budgetaar bli en resistance til trykkeriet paa antagelig 1500 kroner; men nogen kredit mener man at maatte kunne præge.

Afviklingen af bladets gjæld skulde saaledes kunne være tilendebragt i løbet af kommende budgetaar.

Bladets udestaaende fordringer udgjorde ved udgangen af marts maaned sidste leden for abonnement fr. 910.80 og for advertisementer fr. 3,774.89, eller til sammen fr. 4,685.69.

Til at føre kontrol med expeditionen har partistyret i september forrige aar opnævnt en komite, bestaaende af 2 af partistyreets medlemmer og en af revisorerne. Komiteen har nu med partistyreets billigelse besluttet, at ogsaa Kristianis-abonnementerne fra 1. juli forstkommende skal betale bladet i forstøb pr. maaned. Og derved vil sikkert kunne gjøres b. præster paa papirkontoen. Yderligere er der ved ny aarskontrakt fra 1. juli forstkommende gjort en indpræelse paa papirkontoen paa ca. 1400 kroner. — Videre er trykningsudgifterne nu fastsat til 80 fr. pr. nr., hvorved ogsaa noget indspares. Og endelig har man paa bladets udgiftskonto set sig nødt til at afsnappe 800 kroner paa redaktionsudgifterne.

Bladets ordinære indtægter, som til og

med 1. kvartal 1902 i flere aar havde været i jevn stigning, sank pludselig i 2. kvartal samme aar saavel for udenbysabonnementets som for av. ritz-farentskontoens vedkommende, hvilket sikkert med god grund er tilskrevet den omstændighed, at man efter branden paa det tidspunkt maatte nøie sig med en i størrelse betydelig mindre avis end hidtil. Være paa udenbysabonnementet saldt indtægt var fra fr. 4,336.08 til fr. 3,136.38, hvilket gjør et spring nedover i et eneste kvartal paa fr. 1,199.70. Efterat bladet paa ny udkom i sit tidligere format er imidlertid abonnements- og advertisementsindtægtene paa ny voxet og udenbysabonnementet udgjorde i sidst forløbne kvartal fr. 4,878.29. Ved opstillingen af indtægtsbudgettet for kommende aar er man gaat ud fra, at den nævnte indtægt skal kunne holdes i aaret; men der er ikke regnet med mulig øgning. For indubysabonnementets vedkommende er der regnet med en øgning af ca. 350 nye abonnenter, som de redaktionsledere, der af forningerne skal opnævnes til valgagitationen, maa kunne bringe. Og for advertisementskontoens vedkommende kan anføres, at indtægten i 4. kvartal 1902 udgjorde fr. 7,798.18, 1. kvartal 1903 udgjorde den fr. 6,398.18. Det gjør til sammen i sidst forløbne halv-aar fr. 14,196.41. Regner man den samme indtægt i hvert halv-aar af kommende budgetaar, blir aarsindtægten fr. 28,392.82. Det paa budgettet opførte beløb (30,000 kroner) betegner altsaa en øgning paa ca. 1600 kroner. Og med en udgift til annonceprovision paa 2000 kroner, som nu er opført, foruden en fastslømet annoncechef i expeditionen, skulde man dog vel kunne regne med det anførte indtægtsbeløb paa denne konto.

Det saaledes opstaaende budget er, som man vil se, opgjort med fuld balance. Og vil enhver nu gjøre sit, er der ikke tvil om, at bekyrningerne for bladets økonomi nu maa kunne være tilende.

Det er ved udgangen af næste budgetaar 20 aar siden bladet begyndte at ud-

komme. Og det vilde sikkert være en glæde for alle partifæller, om man kunde feire denne begivenhed ved at konstatere et lidet overskud.

Det internationale socialistiske bureau

Har i aarets løb beskæftiget sig med statistisk arbejde vedrørende kooperationsbevægelsen blandt arbeiderne, den faglige sammenslutning og arbejderlovgivningen i de forskellige lande. I julen 1902 afholdtes i Brussel en konferencé, hvor de fleste tilstuttede lande var repræsenteret. Vort parti havde desværre ikke anledning til at sende nogen af sine repræsentanter. Her kom det til debat om bureauets virkelige opgave i fremtiden. Hyndmann fra England vilde i bureauet se en slags gjenoplivelse af den gamle "Internationale" i en praktisk form, medens tyskerne (især Paul Singer) hævdede, at bureauets arbejde burde rettes paa i det væsentligste at tjene som et centralt knudepunkt for kommunikationen mellem de forskellige landes socialistiske partier — en kommunikation, som blir mer og mer nødvendig jo mer man indser lovgivningens internationale karakter. Alle love, som i nogen grad berører industrien eller forholdet mellem arbejder og driftsherre, har en international sammenhæng, idet enhver nationalforsamling, som optager et saadant lovforslag til drøftelse, straks spørger, hvad andre lande har gjort eller staar i færd med at gjøre paa samme streg. Dette viser nødvendigheden af, at man optræder saavidt mulig i overensstemmelse og at arbeiderne, naar de forener

sin sag, kjender stillingen i andre lande.

Singers opfatning er den, som har vundet tilslutning. Alle har været enige i bureauets store nytte, og det vil snart være istand til at meddele alle de oplysninger, som kan være nødvendige i arbejderbevægelsen. I Folkets hus i Brussel er afgivet plads til bureauets arkiv, som til hver tid voger.

Her søger man nemlig at samle al litteratur, som de forskellige landes arbeiderpartier har udgivet. I den armeniske agitation har bureauet i aarets løb ogsaa ført an, og det ser nu ud til, at man virkelig har opnaaet, at reise en europæisk folkeopinion imod grujsomhederne i Armenien. Bureauet har søgt at samle oplysninger om forholdene i Makedonien — og har idethale hat sit blik skarpt rettet paa ethvert spørgsmål, som kan ha interesse for verdensfreden og nationernes liv. Nu sidst har bureauet udfærdiget et opraab angaaende jødeforfølgelsen i Rusland.

Bureauets 1ste mai manifest iaar vakte mer end almindelig opmærksomhed, oprøst som det var i alle verdens arbejderblade, og det noteres med glæde, at 1ste maidemonstrationen iaar har været større og mer vellykket end nogensinde omtrent over alt.

Paa opfordring af tyske partifæller, der paa grund af valgene var optat for meget i sit eget land, blev den internationale arbejderkongres, som var berammet til Amsterdam i 1903, udsat til 1904. Den vil formodentlig af hensyn til de amerikanske valg næste høst bli afholdt saa tidlig paa aaret som mulig.

Bureauets sekretær er Victor Serwy i Brussel.

Kristiania, i tryk for Det norske arbeiderparti, 26de mai 1903.

A. Buen. A. Hazeland. C. Keppefen. A. Johnson. Chr. S. Amudien.
Magnus Nilsen. M. Ormestad. Olav Strøm. Martha Lynæs.

Tilforordnet fra Landssekretariatet:

D. Jensen. Joh. Johnson.

Partiafdelingen i Bergen

har indsendt følgende berøring tilligemed requisat.

Man skal tillade sig at oversende følgende berøring, der blev afgivet ved aarsmødet 20. februar d. a.:

Et ordinært medlemsmøde 17. aug. 02 behandlede man programfagerne for landsmødet i Trondhjem, ved hvilket hr. Brakstad mødte som afdelingens repræsentant. De fra mødet foreliggende referater er tilstillet de respektive foreninger. — Jernskibsbjægernes forening har under 23. august meldt sig ud af den herværende partiafdeling. Partistyret fandt det under disse omstændigheder heldigt, at kassereren hr. Brakstad fratraadte, og berammede tre gange repræsentantmøde i den anledning. Der mødte imidlertid alle gange kun nogle få repræsentanter, hvorfor man ikke kunde foretage noget valg. Hr. Brakstad har derfor forstjålet fungeret. — Fra hovedstyret er bl. a. modtaget cirkulærer ang. syge- og uhyggesforjtring, arbejds- og industriraad, ang. "Social-Demokraten" etc., hvilke er overendt de engere foreninger til udtalelse. De indkomne besvarelser er derefter tilstillet hovedstyret. — Under 16. oktbr. 02 er der overendt magistrat og formandskab en motiveret forestilling om arbejdsløsheden, i hvilken man fremholdt nødvendigheden af, at kommunen gik igang med ekstraordinære arbejder. At der med den sammensætning, magistrat og formandskab for tiden har, ikke blev foretaget noget i sagens anledning var kun, hvad man kunde vente. — Der har været berammet to offentlige møder, hvoraf det ene imidlertid maatte indstilles af mangel paa tilslutning, tiltrøds for at det opstillede emne: lægevakstationer, skulde synes aktuelt nok. — Ved tilsynsudvalgene for folkeskolen i debr. gik partiets liste igjennem ved samtlige skoler, idet dog en enkelt plads tilfaldt de konservative. — Ordføreren har holdt to offentlige foredrag paa Dale og et i Solheimsviken; desuden ved masjemøder i endel sagforeninger.

For om muligt at etablere et frugtbart samarbejde mellem partiets repræsentanter i bystyret og for at underkaste de der til behandling forekommende sager en saavidt mulig grundig forhaandsbehandling, har partistyret umiddelbart foran hvert kommunemøde sammenkaldt repræsentanterne og 6 første suppleanter til gruppemøde. Det har imidlertid desværre vist sig umulig at saa repræsentanterne til endog tilnærmelsesvis samlet at afgive møde. Som regel har af de 22, der var indkaldt, bare et forsvindende faatal mødt, og det har flere gange hændt, at disse gruppemøder har maattet indstilles. Styret finder denne mangel paa interesse hos partiets kommuneafdeling saa meget mere beklageligt, som man havde haabet, at disse gruppemøder skulde bli en fast institution inden partiet, en institution, der skulde danne det naturlige bindeled mellem partiets tillidsmænd i styre og kommunen. Nu, da vore partifæller inden bystyret danner en forholdsvis stor minoritet, hvis stilling til de forskjellige sager som regel faar afgjørende betydning for disse skjæbne, kan man efter styrets mening ikke bortse fra nødvendigheden af, at der kommer plan i arbejdet. Man skal derfor paa det mest indtrængende henstille til det nye styre at ha sin opmærksomhed henvendt paa dette omraade for partiets virksomhed. — Desværre har det hændt flere gange, at partiets repræsentanter har været fraværende fra bystyremøderne, uden at forfalds anmeldelser har foreligget saa betimelig, at suppleanterne har kunnet varfles. — et forhold, som er saare meget beklageligt, om der end jelsofølgelig foreligger undskyldende momenter.

Idet styret nu træder af, er det vort haab, at den lunkenhed og mangel paa interesse, som desværre i den sidste tid i saa udpræget grad har gjort sig gjældende inden partiet, maa vige pladsen for

en vorende forstaaelse af de alvorlige opgaver, arbeiderpartiet har som maal for sin politiske virksomhed, samtidig som man vil lægge hver og en alvorlig paa hjerte, at de staaar freds om det nye styre, at de bistaar dem med de raad og den støtte, som er en uafvigelig nødvendighed for partiets heldige fremgang.

Revideret regnskab for forrige aar vedlægges.

Saaavel aarsberetning som regnskab godkendes af mødet.

Bergen i styret for Bergens afd.

Kasimus Abref.

Balg af nyt styre havde saadant udfald:
Ordfører: Abref.

Stasserer: Typograf Flo.

Styremedlemmer: V. Chr. Lillestøl,
M. Sætre, A. Rodjater.

Af regnskabet fremgaar, at der er indkommet kontingent fra 12 foreninger til et beløb af fr. 134.49. Udgifterne har været fr. 84.53, i beholdning fr. 49.96. Til afdelingens repræsentation til landsmødet er indkommet fr. 119.00. Udgift fr. 80.00, i beholdning fr. 39.00.

af D. n. arbeiderparti $\frac{2}{3}$ 03.

M. Bederfen.

Beretning om Trondhjems arbeiderpartis virksomhed

fra juli 1902 til 15de mai 1903.

Glædeligvis kan vi kun berette om tilgang af nye medlemmer i det forløbne aar.

Der er i aarets løb indmeldt 3 nye foreninger, saa vi nu tæller 21 foreninger med et samlet medlemsantal af ca. 900.

*

Den i forrige aarsberetning paapegede omlægning af vor organisations virksomhed er nu iværksat, og vort arbejde gaar herefter kun ud paa det rent politiske og det som paa en maade kan staa i forbindelse dermed. Strejker o. l. har organisationen herefter ingen direkte besatning med.

*

Udvidelsen af vort blad „Nu Tid“ fra 3 gange i ugen til dagblad saa i begyndelsen i økonomisk henseende nok saa faretruende ud. Udgifterne det 1. kv. efter udvidelsen var i forhold til indtægterne saa uforholdsmæssig store, at vi nemlig kunde ha forsat saadan. Desto glædeligere er det nu at kunne berette, at vort blad i det sidste halve aar har været i balance, hvorfor vi ogsaa uden betænkning allerede fra 1. mai d. a. forøgede bladets størrelse fra 4 til 5 spalter format. Udgifterne

med denne udvidelse af bladets format, mener vi selvfølgelig at faa dækning for, ved forøgelse af abonnentantallet samt forøgede annonceindtægter. Desuden har vi jo ved udvidelsen faat større spalterum at raade over i agitationens tjeneste, hvilket ikke alene vil komme os men det hele parti tilgode.

*

Vore kommunerepræsentanter har i aarets løb udført et energisk arbejde for at virkeliggjøre vort kommunale program. Det er saaledes fremtæt forslag om en omordning af arbejdstiden for kommunens arbejdere, og det er umuligheder for at faa indført 9 timers dagen.

Ligeledes er fremtæt forslag om fast ansættelse af endel af kommunens arbejdere, ligesom vore repræsentanter tog initiativet til, at der i den mest arbejdsledige tid i vinter blev igangsat ekstraordinære arbejder for kommunens rening.

Desuden har vore kommunerepræsentanter — foruden en hel del mere som her blir for vidtløftigt at medta — fremtæt forslag om en ompostering af et vist

beløb fra fattigvæsenets til medicinalvæsenets budget.

Forslaget er i realiteten det, som i sin tid blev fremsat af vort parti i Kristiania kommune styre, men der forkastet, og som ogsaa blev fremsat af vort parti i Bergen, og der vedtat, omend i en noget ændret form.

Forslaget gjør for tiden sin runde hos de forskjellige kommunale autoriteter, som har med disse sager at gjøre, og det lader til at disse gode herrer adskilligt hovedbrud.

Imidlertid er vore kommunerepræsentanter fast bestemt paa ikke at slippe sagen, førend en afgjørelse i sidste instans har fundet sted.

Fortsætter vore repræsentanter i samme mening som hidtil, hvilket vi ikke nærer nogen tvivl om, saa har vi grundet haab om en større feier end sidst ved næste kommunevalg.

*

1. mai demonstrationen iaar var stor og imponerende (mellem 1200 og 1500 deltagere).

Talen for dagen holdtes af hr. redaktør A. Buen fra Kristiania og talen for organisationen holdtes, i hr. redaktør J. Angel Olsens ingdomsforald, af hr. Alfred Bruaas. Desuden var vort partis talere

engageret paa flere hold den dag. Dr. Martin Tranmæl talte paa Hysla (Zunderoen) og hr. journalist M. S. Ternes talte paa Bardalsoren. Forøvrigt har hr. redaktør J. Angel Olien næsten hver søndag i hele vinterhalvaaret været ude paa reiser i de nærmest byen liggende landsdele og der holdt foredrag og stiftet foreninger. Paa samme maade har ogsaa d'hr. M. Tranmæl og værkstedformand C. Christensen virket.

Det er uden tvivl en frugt af vore taleres og vort blads agitation, at vi i søndre Trondhjems amt allerede har et kraftigt og godt organiseret arbeiderparti; ligejaa at en lignende organisation tænkes startet i disse dage i nordre amt.

Udenfor dette har vort hovedsagelige arbejde bestaaet i agitation for vort blads udbredelse. Dette agitationsarbejde, som er omfattet med ubestemt interesse af vore partifæller, har ogsaa baaret rige frugter. Fortsættes paa samme maade, hvilket vi haaber, vil man i en ikke altfor fjern fremtid saa se "Ny Tid" konkurranceedygtig med de herværende borgelige dagblade. Er vor presies fremgang et maal for vort partis vært, saa er fremgangen heroppe siden landsmodet ifjor saa betydelig, at den spaar godt for vort parti for lange tider.

Trondhjem den 16de mai 1903.

A trykt for Trondhjems arbeiderparti.

Olaf Eggen,
formand.

Alfred Bruaas,
sekretær.

Regnskab for partikassen

fra 1ste juli 1902 til 20de mai 1903.

Indtægt:		Udgift:	
Stasiebeholdning fra forrige aar	886.97	Inventar	4.80
Mandatskontoret	1137.70	Landsmødet	199.15
Solgt agitationsmærker	103.00	Telefon	80.00
Solgt sangb. og digte m. v.	511.95	Tilfældige udgifter	25.57
Partiforlægger	1198.05	Husleie	212.50
Æfter	355.34	Repræsentationsudgifter	210.00
Udtaget af banken	850.00	Porto og skrivepapir	115.11
		Det internationale bureau	146.20
		Romanen, oplagets transport til bogbinderen	75.30
		Mandatskontoret	1010.00
		Agitationen	542.00
		Lønninger	500.00
		Trykning og indb. af digte	821.32
		Do. do. af sangbogen	91.99
		Andre tryksager	298.57
		Laan „Social Demokraten“	140.00
		Tilskud til do.	300.00
		Stasiebeholdning	273.17
	<u>5045.01</u>		<u>5045.01</u>

Beholdning:		Gæld:	
Stasiebeholdning $\frac{20}{100}$ 03.	273.17	Arbejdernes aktienytteri for trykning af romanen	1000.00
3 Arbejderbanken	180.50		
Trøndernes samv. fag og arb.f. laan	100.00		
Laan til „Social Demokraten“	140.00		
Balance	6.33		
	<u>1000.00</u>		<u>1000.00</u>

Veruh. Saugeus fond.

Indtægt:		Udgift:	
Beholdning f. f. a.	839.88	Sendt komiteen i Saugeumnd	300.00
Reuter for 1902	22.99	Porto	0.80
		Beholdning	562.07
	<u>862.87</u>		<u>862.87</u>

Magnus Nilssen, forretningsfører.

Regnskabet revideret og fundet i orden.

Kristiania $\frac{20}{100}$ 1903.

P. H. Pettersen.

Joh. Regnéll.

Sammendrag af „Social-Demokraten“'s kasseregnskab

fra 1ste juli 1902 til 31re marts 1903.

Indtægt:

	3. kvartal.	4. kvartal.	1. kvartal.	Sum.	Sum.
Statsefterskoldning 1/7 1902					438,12
Ordinære:					
Afgift, indenbys	5551,90	5317,00	5609,80	16478,70	
Do. udenbys	3804,02	4393,08	1878,29	13075,39	
Annoncer	5416,87	7798,18	6398,23	19613,28	
Læsning	103,65	103,38	106,68	313,71	
Sum	11876,44	17611,64	16993,00		49481,08
Ekstraordinære:					
Kritikera arbejderamt	2500,00	500,00		3000,00	
„Litteratøren“, retteløb	62,20			62,20	
Lygdo jern & metalarbejderes forening		45,00		45,00	
Laan af partifast		195,00		195,00	
Sum	2562,20	740,00			3302,20
				Sum	53221,40

Udgifter:

	3. fvaertal.	4. fvaertal.	1. fvaertal.	Σum.	Σum.
Arbejdernes aftenmøderi	6450.00	6000.00	4800.00	17250.00	
Papir	2945.00	3528.00	3255.00	9728.00	
Redaktionen	3173.70	2781.29	3119.49	9074.48	
Ekspeditionen, indenbys	1330.00	915.00	1760.00	4005.00	
Do. udenbys	220.00	390.53	393.30	1003.83	
Provision for annoncer	324.08	565.50	307.80	1137.38	
Budlon	1932.10	1927.55	1954.05	5813.70	
Øuslete, lys og renhold	430.17	416.75	414.00	1260.92	
Porto	606.61	701.90	754.63	2063.14	
Telefonafgift	80.00		80.00	160.00	
Inventar	35.08	315.80	51.50	402.38	
Revision	60.00	60.00	60.00	180.00	
Restkomfjninger efter branden	185.00			185.00	
Diverse	54.00	144.46	68.18	266.64	
Afdrag		500.00	55.00	555.00	
Renter		83.20		83.20	
Σum	17825.74	18269.98	17072.95		53168.67

Statsebeholdning 31/3 1903

52.73

53221.40

Kristiania den 26de mai 1903.

Revideret og befundet i orden.

P. A. Peterien

John Nordstrub.

John Regnéll.

Forslag til budget for Det norske arbeiderparti.

fra 1ste juli 1903 til 30te juni 1904.

Indtægt:

Almindelig kontingent	fr.	1500.00
Kontingent til mandtalskontoret	"	1600.00
Salg af agitationsmærker	"	100.00
Salg af sangbøger	"	200.00
Salg af digtsamlingen	"	650.00
Salg af protokoller	"	50.00
Indtægt af feier o. l.	"	2000.00
	fr.	6100.00

Udgift:

Foreningssjorerens løn	fr.	600.00
Mandtalskontoret (valgagitation)	"	2200.00
Porto og skrivepapper	"	120.00
Landsmødet	"	200.00
Repræsentationsudgifter	"	300.00
Agitation, udenbys	"	800.00
Kontingent til Det socialistiske bureau	"	150.00
Husleie	"	300.00
Trykpapper	"	300.00
Telefon	"	80.00
Tilfældige udgifter	"	50.00
Arbejdernes aktienyttveri	"	1000.00

Indt. fr. 6100.00 Udg. fr. 6100.00

Forslag til budget for „Social-Demokraten“

fra 1ste juli 1903 til 30te juni 1904.

Indtægt:

Indenbys kontingent	fr. 25,000.00
Postabonnement	„ 19,500.00
Advertisement	„ 30,000.00
Social og andre indtægter	„ 400.00
	<hr/>
	str. 74,900.00

Udgift:

Redaktionen	fr. 13,200.00
Papir	„ 12,740.00
Trykning	„ 21,240.00
Ekspedition i Kristiania	„ 5,250.00
Do. indenbys	„ 1,500.00
Budløn	„ 8,000.00
Porto	„ 2,900.00
Susteie	„ 1,440.00
Lys og renhold	„ 350.00
Annonceprovision	„ 2,000.00
Revision	„ 240.00
Telefon	„ 160.00
Diverse redaktions- og ekspeditionsmateriel	„ 720.00
Afdrag og renter af laan	„ 2,160.00

Indt. fr. 74,900.00 Udgt. fr. 74,900.00

Forstat til budget for „Social-Demokratiet“

Indtægter	1. 25.000,00	Indtægter af andre indtægter	1. 100,00
Udgifter	1. 25.000,00	Udgifter til andre udgifter	1. 100,00
	1. 25.000,00		1. 100,00

1. 18.200,00		
1. 12.400,00		
1. 21.200,00		
1. 7.200,00		
1. 1.000,00		
1. 8.000,00		
1. 2.000,00		
1. 1.100,00		
1. 200,00		
1. 2.000,00		
1. 210,00		
1. 10,00		
1. 75,00		
1. 100,00		

I alt 1. 71.000,00

